

MENDEI HÍRADÓ

Önkormányzati tájékoztató 2016./III. szám

KEDVES MENDEI LAKOSOK!

Eljött a várva várt tavasz, elkezdődhetnek a kinti munkák. Ahogy lakosaink otthonukat, mi úgy megkezdtük szépíteni a településeink köztereit. Kialakítottuk az ágyásokat, újra telepítettük a virágokat.

Reméljük, hogy mindenki tiszteletben tartja mások munkáját és sokáig gyönyörködhetünk a színekavalkádban. Reméljük, hogy Önök is észrevették, hogy állandó közmunkás csapatok járják a települést minden nap összegyűjtve a szemetet. A település pusztaszentistváni része külön brigádot kapott. Sajnos ez sem elég. Az idén is volt már lakossági kezdeményezés szemétszedésre, amihez szívesen biztosította az önkormányzat a konténert. Ismét csatlakoztunk az országos szemétszedési akcióhoz a TESZEDD mozgalomhoz, amelynek felhívását is olvashatják lapunkban.

Bízunk benne, hogy az összeszedett szemét nem „termelődik” újra.

Ahogy a természet megújul, úgy nyílnak meg a pályázati lehetőségek. Előkészítettük a pusztaszentistváni volt iskola, valamint a Patak vendéglő energetikai korszerűsítését és elkészítettük az általános iskola és a pusztaszentistváni óvoda felújításának pályázatát. Bízunk a sikerben.

A közeljövőben nekiállunk a Hősök tere felújításának, amelyhez benyújtott pályázatunkat a közeljövőben bírálják el.

Tudjuk, minden nap észleljük, hogy településünkön legégetőbb az utak felújítása és karbantartása. Pályázatot nyújtottunk mintegy 50 millió forint összegben útfelújításra, de az elbírálásáig is elindítjuk a kátyúzást, valamint újabb pályázatok előkészítését is megkezdjük.

A Tápiómenti Települések Csatornamű Vizgazdálkodási-Társulatával folytatott tárgyalások eredményeképpen a településünkön eddig a csatorna rendszerbe be nem kötött ingatlanok rákötései előreláthatólag május hónapban folytatódnak.

A munka nem áll meg, de azért pihenésképpen mindenkit szeretettel várunk a május 21-én megrendezendő Családi- és gyermeknapunkra a Katlanban.

Ezt azonban megelőzi az egyik legszebb ünnep az Anyák napja. Engedjék meg, hogy e lap hasábjain az ismeretlen költő versével köszöntsek minden édesanyját.

Kászanyi József
polgármester

Testületi hírek!

Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete 2016 március hónapjában két testületi ülést tartott. A testületi ülésen a képviselők fejlesztési pályázatok benyújtásáról döntöttek, valamint elfogadták a családi nap programját.

A testületi ülések jegyzőkönyvei a www.mende.hu weblapon megtekinthetők.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Iskolai étkezés befizetés

Május hónapban:

2016. május 9. hétfő

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelem Általános Iskolában
9⁰⁰-17⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

2016. május 11. szerda

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelem Általános Iskolában
9⁰⁰-15⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

2016. május 18. szerda

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelem Általános Iskolában
9⁰⁰-15⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

pótbefizetés: 2016. május 20. péntek

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelem Általános Iskolában
9⁰⁰-11⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Adó felajánlás

Kedves Olvasó! Újra itt a lehetőség, hogy adója 1%-át felajánlja. Ha teheti, támogassa vele a községünkben működő egyesületeket, alapítványokat!

Köszönjük!

Kedvezményezett neve:

Polgárórság: **adószáma: 18697823-1-13**

Mende Labdarúgó SE **adószáma: 18293065-1-13**

Géza Fejedelem Általános Iskola Alapítványa:

adószáma: 18670361-1-13

Mende Tánccsoport Alapítvány:

adószáma: 18710058-1-13

Tisztelt Lakosság!

Tájékoztatunk mindenkit, hogy a hulladékról szóló törvény 2016. április 01-i módosításával a közszolgáltatási díj számlázását az állami tulajdonú Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt vette át. A NHKV Zrt a beszedett bevételekből fizet szolgáltatási díjat a közszolgáltatók részére, akik az új helyzetben a díjak kiszámlázására és beszedésére csak a 2016. április 1-ét megelőző időszakot érintően jogosultak.

A közszolgáltatást illetően az ingatlanhasználó továbbra is a közszolgáltatóval áll kapcsolatban, a változások bejelentését a jövőben is fogadjuk és feldolgozzuk, a szolgáltatással összefüggő panaszokat kezeljük, a szolgáltatást fizikailag is biztosítjuk. A szolgáltatás fizikai biztosításának része a hulladékgyűjtő zsák rendelkezésre bocsátása.

Ez a fenti módosítás alapvetően érinti a közszolgáltatás ellátásához értékesített zsákok körét (háztartási hulladék zsákjai) is úgy, hogy azokért ellenszolgáltatást nem kérhetünk, a Mendei Polgármesteri Hivatalban átvethető azonban az ingatlanhasználónak egy későbbi időpontban az NHKV Zrt. felé azt meg kell fizetnie.

A zöldhulladék elszállítását csak biológiailag lebomló zsákban tudjuk elvinni a jogszabályi változások miatt. Továbbra is ingyen biztosítunk minden elszállítási alkalomhoz 1-1- darabot, amelyet a Mendei Polgármesteri Hivatalban lehet átvenni. 5 db átvételre van lehetőség, amivel 2016. június 30-ig biztosítjuk a zsákokat. A második félév zsákjait később lehet majd átvenni. Csak azok kaphatnak zsákot, akik közszolgáltatási szerződéssel rendelkeznek.

VERTIKÁL Nonprofit Zrt

Iskolapadban a közmunkások
Önkormányzatunk a közmunka program keretében saját erőből finanszírozva 15 fő közmunkásnak kisképzései tanfolyamot szervezett. A tanfolyam elvégzése után jogosulttá váltak a láncfűrész, gyalogos fűnyíró gép, fűkasza, fúró gép, betonkeverő, tűvibrátor kezelésére.

Ezáltal munkájukat szakszerűbben, biztonságosan tudják végezni.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

ÚJ ÜGYVEZETŐ A MENDEVÍZ NONPROFIT KFT ÉLÉN

Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete 2016. április 1-től a Mende Víz Nonprofit Kft élére új ügyvezető igazgatót nevezett ki **Labadics István** személyében.

A Mende Víz Kft elsődleges feladata továbbra is a településünk karbantartása, tisztaságának fenntartása, valamint az intézményeink karbantartásának elvégzése.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Impresszum:

Mendei Híradó 2016./III. szám

Kiadja: Mende Község Önkormányzata
2235 Mende, Fő út 14.

Kiadásért felelős: Kaszanyi József polgármester
Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság
Nyomdai előkészítés és kivitelezés:
SK. Marketing Kft. 2220 Vecsés, Bánya utca 5.

Hibabejelentés

Ha hiba van a csatornarendszerrel...

Bejelentheti a +36 70/685-9322 telefonszámon

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

BEFEJEZŐDÖTT A TÉRSÉGI

Rendben befejeződött a térség 20 települését érintő szennyvíz beruházás. A hosszú előkészítési időszak után 2013-ban megindult kivitelezési munkálatok 2015. őszére befejeződtek. Elkészült közel 800 km csatornahálózat, egy központi komposztáló telep Nagykatán, épült négy új szennyvíztisztító telep (Sülysáp, Szentlőrincváta, Tápiószéle, Tápiószentmárton), valamint a nagykatái szennyvíztisztító telep 800 köbméteres korábbi kapacitása megduplázására került. Ezzel a térségben napi szinten közel 10.000 köbméter szennyvizet tisztul meg és kerül ellenőrzött körülmények között a befogadóba.

A bruttó 40 milliárd forintot meghaladó beruházáshoz a Tápiómenti Területfejlesztési Társuláson keresztül a települések nettó 29 milliárd forintot meghaladó támogatást kaptak a Magyar Államtól és az Európai Uniótól. A Társulási Tanács (az érintett települések polgármestereiből áll) a projekt menedzsmentjének segítségével az alap-támogatás elnyerésén túl, több alkalommal sikeresen pályázott többlet támogatásra új célok eléréséhez, illetve önerő támogatásra. Ez lehetővé tette a települések vezetői számára, hogy megszervezzék a lakosság részére ingyenes/kedvezményes lakossági bekötések megvalósítását. Ezzel nem kis terhet vettek le a lakosság válláról, egyben biztosítva a projekt zárásáig a megfelelő számú rákötést (75%).

Sikeresen lezajlottak a szennyvíztisztító telepek és a központi komposztáló telep próbaüzemei. Az eredmények megnyugtatóak, a hatóságok által elfogadottak. A támogatás tekintetében az utolsó kifizetésekre is sor került a támogatási szerződésnek megfelelően 2015. december 31-ig. Az üzemeltetés biztosítása érdekében beszerzésre került egy nagyon komoly,

komplex géppark bruttó 780 millió forint értékben. Ebben csatornatisztító, kamasztás csatorna vizsgáló, szippantó, különböző szállító és üzemeltetést elősegítő járművek vannak.

A rendszer átadása üzemeltetésre a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. részére 2016. március hónapban megtörtént.

A pályázat elszámolása, lezárása 2016. első felében lezajlik. A garanciális időszak azonban csak 2017-ben jár majd le. A kedvezményezett települések a fizikai zárást (2015. december 31.) követően, öt év fenntartási időszakot vállaltak.

A rendszer kiépült, az ingatlanok jelentős része már rákötésre került és az rendszer kezdeti problémái is jórészt kijavításra kerültek még a projekt zárása előtt. Felmerültek azonban olyan jellegű problémák, amelyet a kivitelezők, a menedzsment, de még az üzemeltető sem tud önállóan megoldani. Ezeket problémákat a rendszert használó lakosok okozzák azzal, hogy a rendszerbe nem illő holmikat juttatnak a csatornahálózatba! A csatornába juttatott rongyok, tisztálkodási kendők (hétköznapi nevükön popsi törölköző), stb. sajnos időről időre eldugítják a rendszert. Dugulás után kerültek már ki a rendszerből komplett ruhadarabok, szemét, disznóbél(!), és egyéb oda nem való és dugulást okozó anyagok.

SZENNYVÍZBERUHÁZÁS

Ezek felcsavarodnak az átemelő szivattyúkra, elzárják a csővezetéseket. Jó esetben csak eltömődik a szivattyú, rossz esetben több százezer forintos javításokat kell végezni rajtuk, növelve ezzel az üzemeltetés költségeit, rontva annak folyamatos működését. Az üzemeltetőnek negatív tapasztalata, hogy nagy mennyiségű homok (por) kerül a rendszerbe, ez származhat részben akár a beleöntött felmosó vizekből is. A homok, kavics elkoptatja a szivattyúk örlőszerkezetét, és járó kerekét, ezzel kapacitás csökkenést, dugulást előidézve.

Sajnos sok kellemetlenséget okoz a csatorna hálózatba illegálisan bejuttatott derítőkől, szikkasztókból származó szennyvíz. Ez jellemzően a még be nem kötött ingatlanokból származhat. A jelenséggel már szembesültek a települések a kivitelezés során is – amikor még nem volt hova folynia a szennyvíznek – jelentős fennakadást és költséget okoznak a felelőtlen ingatlantulajdonosok. A szikkasztóban gyűjtött szennyvíz teljesen más tulajdonságokkal rendelkezik mint a „friss” szennyvíz. Jellemzően sokkal tömönyebb, nem élő, bűdösebb. Egészen más irányú biológiai, kémia folyamatok indulnak meg benne, mint a csatornahálózaton folyamatosan gyűjtött szennyvízben. Nem véletlen, hogy egy 1500-2000 köbméter napi kapacitású szennyvíztisztító

telep csak napi 50(!) köbméter szippantott szennyvizet fogad. Nagyobb mennyiségnél romolhat a tisztító kapacitás, nő az energia és a vegyszer felhasználás. Sajnos a csatorna hálózatban is hasonló folyamatok indulnak meg. Az egyes területeken az átemelőknél tapasztalható szaghatásért is java részben ez a felelős.

Sajnos találkoztunk már az állattartásból származó hígtrágya bebotcsátással, és nem hivatalos állatvágások során bekerült állati hulladékokkal is.

Csak néhány kép a teljesség igénye nélkül. Sajnos meg kell tanulni használni a csatorna hálózatot is. Azoknál az ingatlanoknál, ahol házi kisátemelő került elhelyezésre még fokozottabb odafigyelés szükséges. Ezek a szivattyúk tökéletesen működnek addig, amíg csak szennyvízzel kell megbirkózniuk. Könnyen eldugulhatnak olyan esetekben, ha nem odavaló anyag, pl. rongy, kő kerül bele. Figyelembe kell venni azt is, hogy amíg a garanciális javítás az üzemeltető dolga, a nem megfelelő használat miatti hiba elhárítása a lakos költsége.

Azokon a területeken, ahol még nem valósult meg az ingatlanok rákötése, rövidesen újra indulnak a házi bekötések kivitelezési munkálatai. Erről az érintett lakosok hamarosan tájékoztatást kapnak.

A csatornahálózat és a szennyvíztisztító telepek kiépítésével egy olyan régóta várt, a Közép- Magyarországi régióban egyedülállóan hiányzó beruházás valósult meg, mely hosszú távon biztosítja a térség jó környezeti állapotának megővését, javítását. Hozzájárul egy jobb, élhetőbb Tápió vidék hosszú távú fenntartásához.

Köszönjük a projekt megvalósítása során tanúsított türelmüket, támogatásukat.

Tápió PR

A Pest Megyei Kormányhivatal
Nagykátai Járási Hivatalának
tájékoztatója

Tisztelt Ügyfeleink!

A múlt év december 8-án megnyitott nagykátai Kormányablakban (Nagykátai, Dózsa György út 3.) kibővült feladatkörrel - a korábbi okmányirodai feladat- és hatásköröket is ellátva - várjuk Tisztelt Ügyfeleinket.

Felújított, akadálymentes, korszerű épületben, a mai kor követelményeinek megfelelő ügyfélszolgálati irodahelyiségben, felkészült ügyintézők segítségével intézhetik ügyeiket.

A kormányablakokról szóló 515/2013. (XII.30.) Korm. rendelet alapján 2016. január 15-étől már 608 ügykörben tudnak egy helyben ügyet intézni illetve 15 ún. kiegészítő szolgáltatást igénybe venni. Az ügyek egy része azonnal intézhető (pl. lakcím, személyi igazolvány, útlevél, forgalmi engedély, vezetői engedély), más részük továbbításra kerül a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervhez, az ügyek harmadik csoportjában tájékoztatást tudunk adni.

Korszerű ügyfélhívó berendezés segíti az érkezési sorrend tartását.

Soron kívüliséget biztosítunk azon ügyfeleink részére, akik elkészült okmányért vagy ügyfélkaput nyitni jöttek.

Amennyiben szeretnék elkerülni a várakozási időt, lehetőségük van időpontfoglalásra az elektronikus központi időpontfoglaló rendszerben. Felhívjuk a figyelmüket, hogy a <https://idopontfoglalo.kh.gov.hu> honlapon történő időpontfoglaláshoz ügyfélkapu megléte szükséges.

A Kormányablak nyitvatartási ideje:

Hétfő: 7⁰⁰ – 17⁰⁰ óráig
Kedd: 8⁰⁰ – 18⁰⁰ óráig
Szerda: 8⁰⁰ – 20⁰⁰ óráig
Csütörtök: 8⁰⁰ – 18⁰⁰ óráig
Péntek: 8⁰⁰ – 16⁰⁰ óráig

A Kormányablak telefonszámai,
ahol információt, tájékoztatást
kérhetnek:

06 29 440 035	(központi szám)
06 29 795 240	(vállalkozás, vezetői engedély)
06 29 795 241	(hivatalból induló eljárások)
06 29 795 272	(személyi igazolvány, útlevél, parkolási ig., diákig.)
06 29 795 273	(kormányablakos ügyek)
06 29 795 274	(gépjármű)
06 29 795 275	(gépjármű, lakcím)

A Kormányablakban továbbítás céljából előterjeszthető beadványok (pl. csecsemőgondozási díj iránti kérelem, gyermekgondozási díj iránti kérelem, anyakönyvi kivonat kiállítása iránti kérelem, anyasági támogatásra való jogosultság megállapítása iránti kérelem) a kirendeltségeken (Sülysáp, Tápiószele, Tápiószentmárton) és az ügysegédekénél is beadhatók. Az ügysegédekénél beadható továbbá minden olyan ügyben a kérelem, amelyet a hatósági osztály intéz (pl. időskorúak járadéka, ápolási díj, egészségügyi szolgáltatásra jogosultság, aktívkorúak ellátásához kötődő ügyek, közgyógyellátási ügyek), valamint a hiánypótlások is teljesíthetők. Mende településen az ügysegéd minden héten hétfői napon 15⁰⁰ órától 16³⁰ óráig fogadja az ügyfeleket.

Tarnavölgyiné dr. Tényi Ágnes
Járási hivatalvezető

A március 15. napját ünnepelőkhöz az idei évben sem volt kíméletes az időjárás. A hideghez szél párosult némi esővel kísérvé, így a koszorúzás és az azt követő ünnepi műsor is a Szabadidő Központban került megrendezésre.

A Himnusz közös eléneklése után Juhász Sándorné képviselő mondott ünnepi köszöntőt, majd az önkormányzat, az intézmények, pártok egyesületek képviselői helyezték el koszorúikat és rótták le kegyeletüket a hősök előtt. Ezt követően a Mesevár Óvoda falusi óvodásai szolgáltak igen színvonalas előadással. Történetük látványos, mindenki számára érthető volt. A gyerekek ünnepséghez méltó fegyellemmel, korhű öltözékekkel tisztelték meg a közönséget és a felkészítő pedagógusokat.

A kicsik előadását a Rozmaring Nyugdíjas Klub és a Hagyományörző Népi Együttes közös előadása követte, melyben toborzó

dalokat, a Kossuth nótát és forradalmi énekeket adtak elő. Műsorukkal fellevenítették a forradalom előtti, alatti és utáni időszak hangulatát, eseményeit.

A megemlékezést a Szózat közös eléneklése zárta. Köszönet mindazoknak, akik a felkészítésben, az előadásban, a háttérmunkában a segítséget nyújtottak. Köszönjük mindazoknak, akik

a zord idő ellenére eljöttek a község ünnepségére.

Farkasné Mladoniczki Viola

SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MENDÉN 2011-2016.

A szellemi kulturális örökség olyan közösségi tudás, mely generációról generációra való vándorlás során keletkezik és él tovább. 2011-ben a nemzeti jegyzék 11 elemmel rendelkezett.

Köztük volt a mendei Evangélikus Gyülekezet Pünkösdi templomdíszítő szokása is. 2011. szeptember 16-án volt az ünnepélyes kihirdetés Székesfehérváron, ahol Dr. Baksa Brigitta néprajzkutató, a jegyzékre kerülés kezdeményezője, felterjesztője, Labadics Istvánné a mendei evangélikus gyülekezet felügyelője, az elem felterjesztője, Pintér Mihály György a gyülekezet lelkésze, valamint Kaszanyi József polgármester, támogató vehette át Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter úrtól az erről szóló dokumentumot.

Az jegyzékre való felkerülés eredményeképp közösségünk számos rendezvényen vehetett részt, amelyen bemutatkozhattunk pünkösdi díszítésünkkel az eltelt 5 évben. Így jártunk az Kulturális Örökség Napok (minden év szeptember 3. hétvégéje) keretében Székesfehérváron, Kőszegen, Budapesten a Nemzeti

Múzeum kertjében. A Pünkösdi Örökség Fesztivál programján Szentendrén a Skanzen területén minden évben részt veszünk. 5. éve díszíthetjük fel a Jánossomorjai fogadalmi kápolnát a mendei evangélikus templom mintájára. Nagy megtisztetés számunkra, hogy 2014-ben és 2015-ben is felkérték közösségünket a Százhalombattán található Makovecz Imre által tervezett Szent István templom feldíszítésére a hagyományosan augusztusban megrendezésre kerülő Summerfest Nem-

zetközi Fesztivál alkalmából. Megnövekedett a látogatók száma a mendei evangélikus templomban is. Évről-évre többen érkeznek falunkba, hogy megnézzék ezt a hagyományt kirándulók, csoportok helyi, vagy környékbeli érdeklődők Pünkösdkor.

A gyülekezet töretlen lelkesedéssel és odaadással készíti el a megőrzött díszítést, amelyet az érdeklődésre való tekintettel már péntek délután meg kell tenni. A fák felállítása, terítőkkal való feldíszítése és a gazdag virágdíszítést az ünnepi hétvége után kedden bontjuk le. Utolsó nap mindig a gyerekcsoportok látogatásával zárul. Ilyenkor az óvodások, az általános iskola tanulócsoportjai a vendégeink. Ezekben a napokban a templom az Istentisztelet után nyitva áll az érdeklődők előtt.

SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MENDÉN 2011-2016.

Ebben az évben így alakul:

május 13. péntek	14-18 óra	nyitva tartás- látogatók számára, a díszítés folyamatának megtekintése, néprajzosok, kutatók, szakdolgozathoz anyaggyűjtők számára.
május 14. szombat		bejelentkezett csoportok, kirándulók számára a jelzett időpontban.
május 15. vasárnap	11 óra	Evangélikus Istentisztelet
	14 óra	Református Istentisztelet
	16-18 óra	nyitva tartás- látogatók számára
május 16. hétfő	11 óra	Evangélikus Istentisztelet
	14-18 óra	nyitva tartás a látogatók számára.
május 17. kedd	8-12 óra	nyitva tartás a látogatók számára (óvoda, iskola)

2016-ban ünnepeljük Magyarország szellemi kulturális örökség egyezményhez való csatlakozásának 10. évfordulóját. Az eddigi hagyományoknak megfelelően külföldről is érkeznek közösségek, olyanok, amelyek örökségükkel szerepelnek az UNESCO reprezentatív listáján. Idén úgy tűnik, hogy a Baltikum országainak képviselői (Észtország, Litvánia, Lettország) érkeznek hozzánk énekes és táncos örökségeikkel. Mindezt Szentendrén a Skanzenben a Szellemi Kulturális Örökség igazgatósága által szervezett Pünkösdi Fesztivál programon ünnepelhetjük meg együtt. Szeretettel hívunk minden érdeklődőt ide is május 15-16-án.

Labadics Istvánné
Mendei Evangélikus
Egyházközség felügyelője

KÖSZÖNTSÜK AZ ÉDESANYÁKAT!

Egy szívem van....

*Ha száz szívem volna,
Mind érted dobogna.
Szelíd arcod mind a százban
Narfényként ragyogna.*

*Áldjon meg az Isten
Jártadban, keltedben,
Ahová csak nézel
A virág is ott nyíljon szebben.*

*Nincs több csak egy szívem,
csak egyetlen egy van:
Ám százzal sem tudnálak
szeretni már jobban.*

*E napon a neved zengi
Minden dobogása.
Szálljon reád édesanyám
Az Isten áldása!*

BABA-MAMA BÖRZE MENDÉN

**Kedves
Mendei Anyukák!**

**Baba- Mama börzét szervezünk
Mendén:**

2016. május 08-án, vasárnap 10⁰⁰ - 13⁰⁰-ig.

Helyszín: Mendei Szabadidőközpont

Várjuk azok jelentkezését akik eladni kívánnak a börzén.

Itt minden megtalálható, ami a babaváráshoz és a gyermekneveléshez szükséges! A régi kinőtt megunt holmijaidat és játékaidat itt eladhatod és megveheted az újakat!
„másnak már értéktelen, az Neked kincs lehet...”

Érdeklődni lehet: Bíró Regina +36 20/778 2059

*Asztalt mindenki hozzon magával.

MESEVÁR ÓVODA- BÖLCŐDE HÍREI

Március hónapban számos esemény tette szívesebbé intézményünk mindennapi életét. A Fő úti óvoda nagycsoportosai sikeresen szerepeltek március 15-én a Szabadidőközpont színpadán. Nemzeti ünnepünk alkalmából rendezett megemlékezésen az alkalomhoz illő színpadképpel, versekkel, dalokkal, dalos játékkal köszöntötték az ünnepet. A gyermekek színvonalas szerepléséhez és a felkészítő óvó néniknek, dajka néninek gratulálok.

Húsvétra készülődve, közös nyuszi váró délelőttre hívtuk a szülőket a Fő úti óvodába. Mese, játék és kézműveskedés mellett élő nyuszinak is örvendhetek a gyermekek. A délelőttöt közös tojás kereső játékkal zárták a csoportok.

Április első hetében papírgyűjtést szerveztünk. A gyermekek szívesen segítettek egy-egy befutó szállítmány konténerbe helyezésében. A lelkes szülői segítség eredményeként, csordultig telt konténert szállíthatott el a Vertikál Zrt. Köszönjük! Az intézmény egyéb eseményeiről munkatársaim beszámolóiban olvashatnak.

Juhász Sándorné
intézményvezető

A VÍZ VILÁGNAPJA AZ ÓVODÁBAN

Március 22-én megemlékeztünk a víz világnapjáról. A gyerekekkel elsétáltunk a Barina patakhoz, és a horgásztóhoz. A patakparton megfigyeltük milyen növények veszik körül a patakot. Megfigyeltük milyen a sodrása. Egy kis tutajt is készítettünk, és vízre tettük, a gyerekek szaladtak utána, ahogy elsodorta a víz. Vízcseppecskés játékot játszottunk velük.

A gyerekekkel már egész héten a víz fontosságáról beszélgettünk, tudatosítottuk bennük milyen fontos az élőlények számára a víz. Megbeszéltük, hogy mire használjuk a vizet, felhívtuk a figyelmüket a takarékoskodásra, tudatosítottuk bennük hogy fogmosás, kézmosás után mindig zárják el a csapot. Kitűzőket készítettünk a gyerekeknek, amit kitűztünk

a kabátjukra, nagyon tetszett nekik, még napokkal később is abban jöttek az óvodába. Óvodai nyíltnapot szerveztünk április 5.-én, melyen nagyon sok szülő vett részt. Erre a napra sokféle tevékenységgel készültünk. A szülők betekintheztek az óvoda életébe, láthatták mi mindent csinálnak a gyerekek a nap folyamán. Közösén készítettünk kókuszgolyót, melyet ebéd után jóízűen megezttek. Az óvoda dolgozói meglepetéssel is készültek a gyerekek és a szülők számára. A három nyúl című mesét dramatizáltuk. Nagyon szép, tartalmas napot tudhatunk magunk mögött, a szülők kérésére még többször fogunk ilyen napokat szervezni.

Krajczárné Apró Ildikó
Munkaközösség vezető

Tavaszi szünet

A korábbihoz hasonlóan most is több programmal vártuk a gyerekeket. Kirándultunk, kézműveskedtünk és volt sok játék is.

Babaklub

Márciusi témák voltak: Beszédfejlődés, húsvéti receptek, tapasztalatszerzés a színekkel, ismerkedés a magyar néphagyományokból származó mondókákkal, énekekkel, ölbéli játékokkal.

Aktuális heti programok a Pöttyös Palota, illetve a Könyvtár (Mende Könyvtár) FB oldalán olvashatóak.

Lekrinszki Helga

MÁJUSI PROGRAMOK

05.03. KEDD TEAHAZ
Kulturális két óra az irodalom a zene és vizuális művészetek irányába, hagyományörzéssel kiegészítve.
Téma: SZERELLEM
Helyszín és időpont: Könyvtár 16-18 óra között

05.05. CSÜTÖRTÖK BABAKLUB
Helyszín és időpont: Könyvtár 10-11:30 óra között

05.07. SZOMBAT Kézműves-foglalkozás
Helyszín és időpont: Könyvtár 10-12 óra között

05.12. CSÜTÖRTÖK BABAKLUB
Helyszín és időpont: Könyvtár 10-11:30 óra között

05.19. CSÜTÖRTÖK BABAKLUB
Helyszín és időpont: Könyvtár 10-11:30 óra között

05.26. CSÜTÖRTÖK BABAKLUB
Helyszín és időpont: Könyvtár 10-11:30 óra között
Mindenkit szeretettel várunk!
Szervezők

Március 25-e, Bartók Béla születésnapja, a Tehetséges Magyarországért Alapítvány kezdeményezésére lett országsgazte a "Tehetség Napja".

A Géza Fejedeleme Általános Iskolában ezért március hónapban évről-évre keressük a legügyesebb gyerekeket. Ezt különböző versenyek szervezésével, rajzpályázattal, népdaléneklési-, zenei bemutatókkal színesítjük.

A felsősök közül három 8. osztályos tanuló ebben a hónapban továbbjutott a Sajó Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi csapatverseny döntőjébe, Bálintné Marsik Katalin tanárnő felkészítésével. Matekosaink a Nemzetközi Kenguru Matematika verseny helyi fordulóját március 17-én írták meg Szabó Péterné tanárnő szervezésével.

Hagyományainkhoz híven idén is megrendeztük alsós tanulmányi versenyünket is. A Géza Fejedeleme Általános Iskola alsós tanulói március hónapban magyar nyelv, olvasás-szövegértés, matematika és környezetismeret tantárgyból rendezett tanulmányi versenyeken mérték össze tudásukat, tehetségüket. A versenyt évfolyamonként szerveztük és értékeltük. Tantárgyanként 40 - 45 tanuló oldotta meg az alsós tanítók által összeállított feladatlapokat.

A legeredményesebbeket oklevéllel, könyvvel jutalmaztuk. Ezzel is igyekszünk gyermekeinkben kialakítani az egészséges versenyszellemet, és a megszokott formákon túl érdekes feladatokkal felkelteni bennük az önálló tanulás fontosságát. A legjobb 3-4. osztályos tanulók korábbi években továbbjutottak a tankerületi versenyekre. Idén csak szövegértésből rendezett versenyre tudtunk nevezni, mert a többi tárgyból nem rendeztek versenyt.

AKIKRE A LEGBÜSZKÉBBEK VAGYUNK: Március 21-én Tápiógyörgyén a Kazinczy Ferenc Általános Iskola által szervezett kistérségi szövegértési versenyen:

Fekete Máté 3.a, **Kriskó László** 3.a, **Péterhencze Sára** 4.o. és **Sas Rebeka Orsolya** 4.o. osztályos tanulókból álló csapatunk 1. helyezést ért el.

Felkészítő pedagógusai **Labadics Istvánné** és **Szántó Gáborné** tanító nénik voltak.

A Tápió-mente 10 iskolájából 12 csapat oldotta meg a feladatokat. Változatos, játékos és gondolkodásra készítő verseny volt, amelyet hosszas felkészülés előzött meg. Janikovszky Éva és Lázár Ervin írók 3-3 művét olvasták el előtte a gyerekek, böngészgették életrajzi adataikat.

A Tankerület iskoláinak legjobbjai jutottak el ide, amelyen gyermekeink kiemelkedő eredményt értek el, megnyerve ezt a tanulmányi versenyt.

Az olvasás szeretete, a szorgalom ilyen szép eredményeket is hozhat. Köszönjük, hogy a tanulók ezzel is öregbítették iskolánk hírnevét!

Labadics Istvánné
alsós munkaközösség-vezető

Hadüzenet a sajtó ízületeknek, a fölösleges zsírpárnáknak!

Noha a bor és a sport nem éppen hasonló asszociációkat keltő fogalmak, a mendei Bor-kút üzlet csinos, kedves eladója - mondhatni háziasszonya - egyúttal a fitness sport „nagykövete” is a faluban. Persze alakját nem a poharak és flaskák emelgetése formálta arányosan edzetté, fitté, izmossá, sokkal inkább a súlyzók és a step-pad, a szabadidejében végzett kitartó, kemény edzések. Lényének derűjét, ízes humorát pedig, csakúgy, mint a konok következetességet, a Székelyföld tápláló erejéből meríti...

-Székelyszentlélekről származom. 1990-ben fiatal lányként, barátokkal közösen vágtunk neki az anyaországnak, mint oly sokan akkoriban –meséli László Ica / Ilka/, a Női Fitness Klub alapítója, vezetője. - Szerencsém volt: szerető társra és befogadó falura találtam. Férjemmel, László Józseffel Mendén alapítottunk családot. Kezdetben természetesen a munka, a házépítés, a gyerekek születése kötött le. Vállalkozásba is kezdtem, évekig a községháza földszintjén működtettem Turi butikomat. De mindig is a torna és a tánc volt a lételemem, a hobbim, hiszen

otthon is sportoltam, és a székelyudvarhelyi néptáncsoportban táncoltam. Amikor vágyakozva néztem a tv-ben a különböző aerobik-edzésekről, fitness bemutatókról szóló műsorokat, megfogalmazódott bennem: igen, én is ezt szeretném csinálni, profi szinten elsajátítani és oktatni a tornát. -Hogyan lett az álomból valóság, hiszen 2013-ban már 10. születésnapját ünnepelte a László Ica nevével fémjelzett Női Fitness Klub?

-2003-ban a művelődési ház akkori vezetője, Velkei Hajnalka -ismerve ambícióimat - biztatott, hogy mivel Mendén egyáltalán nincs hagyománya a női tornasportnak, és a „kultúr” is kihasználatlan, végezzem el az aerobikoktató tanfolyamot, és kezdjük el. Belevettem magam a tanulásba és a tanításba, s nagy öröm volt, amikor egyre több lány és asszony jött az edzésekre.

-Jómagam akkoriban költöztem haza Szegedről, ahol a diákévektől kezdve rendszeresen jártam tornaedzésre, aerobikra, emellett pedig a tánc volt a legfőbb kapcsolódásom. Attól tartottam, Mendén megint csak az otthoni tornával és a biciklizéssel kell beélnem, mint korábban. A futás nem az én műfajom, az edzőgépek világa sohasem vonzott, sokkal inkább hiszek a közösségi sport jótékony hatásában. Így amikor invitáltál az induló tornára, szinte felujjongtam: most már tényleg ha-zaérkeztem!”

-Jól emlékszem erre! De őszintén: nem csalódtál a nagyváros kínálta sokféle mozgásforma után?- kérdezi most tőlem Ica.

-Nos, a legfontosabb, hogy rendszeresen mozogjon az ember, és érezze a hatását. S ha azt tapasztalja, hogy az edző érti a dolgát, állandóan képezi magát, kreatív és maximalista, akkor nem lehet hiányérzete. Sőt. Mondhatom, itt ma sincs két egyforma óra, nincsenek unalmas mozdulatsorok, van viszont például step - aerobik súlyzókkal, lendületes koreográfiával és jó zenével. Nem véletlen - teszem hozzá - hogy ma is lelkes, immár „veterán” tagja vagyok a csoportnak.

-Pontosan az a célom, hogy minden korosztály, minden réteg megtalálja a neki legmegfelelőbb, harmonikus mozgásformát. Ezért is folytatom a tanulást, az önképzést - avat be a kulisszatitkokba a klubvezető. - A keddi órákat keménynek, erősítésnek szánom, bemelegítés után step padon, súlyzókkal dolgozunk, változatos koreográfiával, majd jön a polifoam matrac. Minden testrészt alaposan megmozgatunk, minden izomcsoportot erősítünk. Ez kiválóan alkalmas alakformálásra, zsírégetésre, a stressz oldására. A csütörtöki, úgynevezett kímélő edzés mottója: idősebbek is elkezdhetik! De a számítógép előtt dolgozóknak és hátfájós diákoknak is ajánlott a gyógyító hatású torna, hiszen alaposan átmozgatjuk a vállat, a hátat, nyújtjuk a gerincet, javítjuk a tartást. Egy székkal, egy szivacsabdával, egy csavart törülközővel is remek gyakorlatokat lehet végezni! De hangsúlyozom, soha nem kötelező végigcsinálni az edzést, csak ki mennyit bír. Fő a fokozatosság! Egyébként a kétféle óra kiegészíti egymást, együtt igazán hatásos!

Figyelek a helyes légzéstechnikára, a mozdulatok kidolgozottságára, a megfelelő la- zításra, nyújtásra és a folyadék pótlására.

-Valóban úgy érezzük, hogy szinte saját, „külön bejáratú” személyi edzőnk van, aki határozottan irányít, finoman korrigálja a hibákat, és sok humorral igyekszik megkönnyíteni izzasztó erőfeszítéseinket. Így mindig jóleső fáradtsággal és jó hangulatban érünk az órák végére. Főleg a táncos edzésekre jellemző ez a vidámság. Tényleg, sokan kérdezik, velem együtt: indul-e újra a zumba, ami igazi siker- sztori volt, mint afféle örömtánc?

-Amikor hazánkat is elérte a világon végigsöprő zumba-láz, én is elvégeztem ezt a latin táncokat oktató kurzust. Hétről hétre újabb zenéket és koreográfiákat írtak elő kipróbálásra, és öröm volt megtapasztalni, hogy sokszor tele volt a nagyterem: gyerekek, felnőttek, nyugdíjasok szambáztak, rumbáztak, cha-cha-cháztak együtt önfeledten. Felszabadító érzés volt kitáncolni, oldani a feszültséget. Bemutattuk táncainkat a sportnapokon és családi napokon is, a legügyesebb fiatalokból verbuválódott csapatunk pedig a helyi ünnepek rendszeres fellépője lett, emlékezetes sikerekkel.

Hosszabb szünet után most újra kezdjük. Áprilisban pénteki napokon tartjuk a zumbát – jelenti be a lelkes edző. – Ígérem, kevésbé bonyolult koreográfiákkal, mindenki számára megtanulható lépésekkel, ismerős zenékkal. Persze a táncba is beépítjük a leghatásosabb aerobik mozgulatsorokat!

- Szerencsére már Mendén is mind több lány és asszony ismeri fel, hogy az egészséges életmód alappillére a rendszeres testmozgás...

- Csak a kezdet nehéz, legyőzni a kényelmességet, az idegenkedést, az „ugrálok én eleget a kertben!” magyarázkodást. De aki belekóstol, hamarosan rájön, hogy bőven megtérül a heti egy-két órnyi erőfeszítés – mondja László Ilka, és sorolja a jótékony hatásokat. – Javul a vérkeringés, erősödik a szív és a tüdő, könnyebben mozognak az elnehezdedt karok és lábak, olajozottabban működnek a beroszódott izmok, kevésbé sajognak az ízületek. Majd olvadni kezdenek a fölösleges zsírpárnák, „kiegyenesedik” a gerinc, javul a tartás. Jobb lesz a mozgáskoordináció,

az agyműködés, kitisztul a fej, oldódik a stressz, boldogsághormon szabadul fel. Összességében testileg-lelkileg harmonikusabbak, erősebbek, fittebbek, nőiesebbek, magabiztosabbak leszünk. Ép testben ép lélek!

- Hetente két – három estén edzést vezetni, koreográfiákkal készülni, mellette a munkahelyen helytállni, és a kétgyermekes családot ellátni nem lehet könnyű, immár 13. éve!

- Nos, ez bizony megértő, jó családi háttér nélkül nem menne! – mondja befejezésül László Ica, és meghatottan idézi fel a jubileumot. – Amikor 2013-ban a Női Fitness Klub 10. évfordulójára rendezett ünnepséget megnyitottam, a nagy nyilvánosság előtt köszöntem meg a férjemnek, hogy mindig inspirált, támogatott, sokszor helyettem is tartotta otthon a frontot. Azért, hogy nyugodtan hódolhassak kedvenc időtöltésemnek, elhivatottságomnak, és hozzájáruljak a mendei hölgyek egészségesebb, sportosabb életmódjához.

Jurányi Anna
újságíró

Színesítve az újságunkat, mostantól olvasói lehetnek egy történetnek, mely az újságban folytatásban fog megjelenni. Írója nem más, mint kicsiny falunk szülötte Szőcs - Rádi Anita, aki a Rebecca D'Angelo írói álnevet választotta magának.

Jó szórakozást kívánunk!

ROXAN – EGY EGYSZERŰ LÁNY CSEPPET SEM EGYSZERŰ ÉLETE

Első fejezet

Roxan remegő térdekkel ment végig az iskola kihalt folyosóján. Még nagyon korán volt, így még szinte senki nem volt bent, egy-két tanárt leszámítva.

Első napja az új iskolában. Félt az iskolától, a tanároktól, az osztálytársaitól-akiket még nem ismert-egyszóval félt mindentől.

Most költözött ide, erre a vadidegen, de gyönyörű környékre.

Szülei meghaltak egy évvel ezelőtt, azóta Roxannak nincs élete. Van egy húga, aki 3 éves, és az ő gondjaira bízta.

A bankban felhalmozódott nekik annyi pénzük, hogy egy takaros kis házat tudtak venni, és még arra is maradt pénzük, hogy Sylvit beírassa az oviba, ő maga, pedig jelentkezzen egy irodalmi szakközépiskolába. Rox a sulit mellett munkát keresett és talált is magának: egy nonstop boltban fog dolgozni éjszakánként, heti 3 alkalommal. Ez bizonyult a legjobb megoldásnak, mert csak pár háznál van a házuktól, így bármikor hazaszaladhat Sylhez.

Megérkezett az igazgatói iroda elé. Kopogtatására egy férfihang felelt és behívta őt. Az igazgató elég kedvesnek bizonyult, megértően fogadta Roxan történetét, és teljes diszkréciót ígért neki.

Miután mindent megbeszéltek, Mr. Smith megmutatta neki melyik osztály lesz az övé.

Roxan teljesen egyedül érezte magát ebben a hatalmas iskolában. Belépett a terembe, majd leült a leghátsó padba. Elővette az irodalom könyvét és olvasni kezdett.

A belépő tanulók igen furcsán néztek rá, de senki nem szólt hozzá egy szót sem. Minden ment a megszokott kerékvágásban úgy, mintha Roxan ott sem lett volna.

A lányt ez egyáltalán nem zavarta, mert már megszokta, hogy levegőnek nézik, mindezt azért, mert egy kicsit más a külseje, mint a többieknek.

Büszke volt arra, hogy nem olyan divatember, akár a többiek. Szerette a fekete színt, lényegében csak fekete ruhát hordott, haja – ami egyébként a háta közepéig ért – most kontyba volt tűzve egy ceruza segítségével, de így is látszódott rajta, hogy az ő haját hajfesték még csak hirtől sem ismeri. Az egyszerűség híve volt, és kifejezetten szerette gesztenyebarna haját.

Arca feltűnően szép volt, de soha nem kérkedett azzal, hogy ő milyen szép, mert azt vallotta, hogy azok a fiúk, akiket csak a külső érdekel, menjenek el a sóhivatalba. Végre becsengettek és megkezdődött az év első tanítási napja.

Roxan gyomra remegett...

**(Rebecca D'Angelo
Szőcs - Rádi Anita)**

ÉRDEKESSÉGEK MENDE MÚLTJÁBÓL IV.

Tudta-e, hogy...

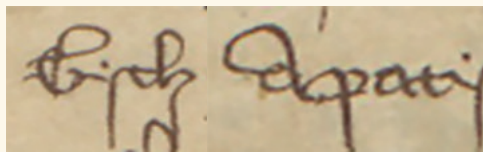
az 1200-as években a pannonhalmi apát birtoka volt?

A serdülő korban levő István Szent Márton és Szent György közbenjárásának tulajdonította Koppány vezér és serege felett aratott győzelmét. A csata után beváltotta fogadalmát: a Pannónia szent hegyén levő Szent Márton monostornak (=pannonhalmi apátságnak) birtokokat, tizedszedési jogokat és kiváltságokat adományozott. A későbbi magyar királyok tiszteletben tartották az első király akaratát, sőt többször megerősítették, illetve újabb adományokkal bővítették a meglevőket.

A birtokállomány növekedését különböző magánadományok is elősegítették. De maga a monostor sem télenkedett: többször vásárolt, adott el vagy cserélt földeket. Úgyhogy a bencés rend a tatárjárás (1241) előtt már 119 birtokkal rendelkezett. Közéjük tartozhatott a mai Mende területére eső birtok is.

A fennmaradt oklevelekből és a rendelkezésre álló adatokból – sajnos – nem állapítható meg egyértelműen, hogy ki mikor, hogyan, milyen nevű és milyen nagyságú területet juttatott a pannonhalmi monostornak. Vannak, akik szerint az itteni birtok a Szent László-kori (1093 körül történt) birtokösszeírás lajstromának kilencedik prédiúmával azonos: „a kilencedik prédiúm az, amelyet a király engedélyével Györk [Gurcu] adott [a pannonhalmi apátságnak], és annak a rétnek a része, amely egy másik falu határán belül esik. Ezek királyi poroszlójának a neve Graba.” Ők Györköt az első név szerint ismert, 1079-ben élt esztergomi ispánnal azonosítják.

A rend történései ellenben úgy vélik, hogy a birtok fekvése egy Ynev nevű pusztához hasonlított legin-

**Gych (Gicz) és Apáti neve
az 1306-ban kelt oklevélben**

Forrás: Pannonhalmi Főapátsági Levéltár, Capsa 6 S.

kább, és nem lakatlanul került hozzájuk. Ha valóban azonosítható praedium Ynewel (magyarul: Jenő pusztával), akkor Albeus mester leírásából (1237-ből) tudjuk, hogy 11 család (mansio) élt itt, és a lakosai közül hárman – név szerint: Unuka, Gregor és Uska – lovas szerviensek voltak.

Ami viszont biztosan kijelenthető: a birtok 1252 előtt már a pannonhalmi apátságé volt. Napnyugat felől a Györk nemzetségbeli (de genere Gurka) Oltumanus 3 ekényi lakatlan oszlári földjét határolta, amely déli irányban egészen a pankotai apát Úri nevű földjéig terjedt. A bencés birtoknak akkor még nem volt (ismert) neve, ugyanis az oklevél határvonalként „Pannónia szent hegyén levő Szent Márton apátság földjét” jelölte meg. A birtokot Bille és Péteri nemeseinek, valamint Johannes Sapnak a földjei vették körül, és a helyiek 1274-től Apátinak nevezték. A birtok az évek során gyarapodhatott, mert a későbbi oklevelek újabb határneveket is megemlítenek: Belugd, Locsod, Sáp...

A régészeti kutatások szerint a lakott hely, valamint a lovas szerviensek jelleg mellett szól, hogy Pusztaszentistvánon (Mende-Lányváron) az 1970-es években földvár-maradványt tártak fel, amelyet kb. a XIII. század végi csatározások során romboltak le. A földvár elpusztulása indokolhatja, miért cserélte a rend 1306. február 26-án Apátit egy Banai Pendyth nevű, Gyczi István nemes özvegyének birtokára...

A helységnév továbbélését írásos források is megerősítik. Egy 1326-ban kelt diploma szerint Apáti birtokosztokodás során szerzett birtokként a zerindi Budához került, az 1341-ben kelt oklevél pedig az Oszlárval szomszédos birtokot „Apateluke”-nek (Apáttelkének) nevezi. Az Apáti helynév innentől kezdve megszűnni látszik...

Okkal vetődnek fel kérdések: hol és hogyan éltek, mit csináltak Apáti falu lakói...

Amint láttuk, birtokadományozáskor meghatározták a határpontokat. Vitás esetekben határjárások alkalmával a helyi emberek a helyszínen pontosították és megmutatták, hol vannak az egyébként tudott és eredeti határpontok.

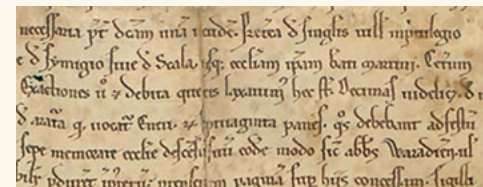
ÉRDEKESSÉGEK MENDE MÚLTJÁBÓL IV.

Az adományozott birtoknagyságot az 1200-as években rendszerint ekealjaban adták meg. Egy ekealj – a terület jellegétől és a funkciójától függően – általában 2–4 család eltartását biztosította. Egy fegyveres katonai szolgálatának ellátásához viszont legalább 2 ekealjra volt szükség. 11,5–15 ekealjjal számolva és napjaink földrajzi fekvéséhez viszonyítva: az apátság mendei birtoka a 31-es út északi oldala–Oszlár–Monori földút–Billepuszta (Kásavölgy) által határolt területet foglalhatta magában. (Ez egyébként megegyezik a bencések által valószínűsített földrajzi fekvéssel.)

A terület északi fele mocsaras, ingoványos volt, a birtoktest jelentős részét erdőség borította. A lakosok halászatból, vadászatból, állattartásból és mezőgazdaságból (földművelésből) tartották el magukat. A megélhetést javította, hogy háromnyomásos gazdálkodást folytattak; a mai 31-es országút déli részén vezetett a sóút Pest felé; a Lányvárnál vámot szedhettek, illetőleg fogadók működhettek (a 31-es út déli felén még a XVIII. században is három fogadó gondoskodott a vendéglátásról: 'Mende'-Bille pusztája és 'Mende'-Szentistván pusztája határán, valamint Oszlárnál).

Az apátság maga építette ki igazgatási rendjét. A magánjogi és a közjogi viszonyok elkülönültek egymástól. Akik az apátság földjein éltek, gazdálkodtak, magánjogi szempontból meghatározott szolgálatokat és szolgáltatásokat voltak kötelesek teljesíteni. Közjogi szempontból viszont a helyzetük attól függött, hogy a) rabszolgák (servi) vagy azok hozzátartozói, b) szabadok (libertini), akiket tulajdonosaik már felszabadítottak, illetőleg c) szabadok (liberi) voltak-e. A rabszolgák és hozzátartozói a munkájukért ellátásban részesültek, a szabadok meghatározott szolgáltatásokat teljesítettek a monostornak, a szabadok pedig a monostor földjein önállóan gazdálkodtak, viszont bizonyos szolgáltatásokat, szolgálatokat végeztek és adót fizettek. Az első két csoport a birtokhoz tartozott, a szabadok csoportja pedig szabad költözködési joggal rendelkezett.

Szent Istvánig nyúlt vissza az a konkrét rendelkezés, amely meghatározta az apátság szolgáló népeinek

**Részlet Miklós nádor és soproni ispán
1226-ban hozott ítéletéből**

**Forrás: Pannonhalmi Főapátsági Levéltár,
Capsa 28 E.**

(udvarnokainak, jobbágynak stb.) a jogait és kötelezettségeit. Az apátok és a nevükben eljáró vezetők igyekeztek ezeket a kötelezettségeket újabbakkal bővíteni. A szolgáló népek azonban zúgolódtak és ellenálltak: bepanaszolták a monostor apátjait az ispánoknál és a királynál.

Az oklevelek a tizedfizetés megtagadásairól, a jobbágyok, udvarnokok és az apátság közötti viszályokról számolnak be. De ahhoz, hogy külső hatóság ítéletet hozhasson, előtte a pannonhalmi monostor apátjának és szerzeteseinek nyilatkozni kellett arról, hogy alávetik magukat a választott bírák ítéleteinek. Csak ezután kerülhetett sor hatályos intézkedésre. Például II. Endre király 1233-ban oklevélben erősítette meg Miklós nádor és soproni ispán ítéletét, amely szabályozta az apátság birtokain szolgáló népek jogait és kötelezettségeit. Az ítélet több kötelezettséget eltörölt és csak azokat erősítette meg, amelyeket Szent István király írt elő számukra.

A bencés rend birtokaival kapcsolatban az egyik legjelentősebb intézkedést IV. Béla király fogantatosította. Albeus mester kimutatásai alapján felsorolta azokat a birtokokat, amelyeket Géza fejedelemtől kezdve elődei adomány formájában a „Pannónia szent hegyén levő Szent Márton monostornak” juttattak, illetőleg 1240-ben szabályozta az apátság népeinek szolgálatait és szolgáltatásait, beleértve a föld közös szántását, a „robotot” is, amit akkoriban „eneu”-nak neveztek. A szót az „in”-ség szavunk öröközte meg.

**Balogh Gábor
kutató**

Tudta-e, hogy...

Koppány rokonai és Toldi Miklós leszármazottai is birtokolták Mendét?

A cím már-már a legendák körébe viszbennünket. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy Szent István fiúági vérvonala Imre herceg halálával megszakadt, Koppány esetében viszont ilyen nem állapítható meg, már nem is annyira valóságtól elrugaskodott a feltételezés...

A történészek még ma is vitatkoznak azon, milyen rokonsági viszonyban állt Koppány és Vajk (a későbbi István király).

A legendák szerint Géza fejedelemnek két felesége volt, és Koppány nem tőlük született. De nem mondható sem a fejedelem, sem pedig Sarolt testvérének, sőt első-, illetve másodfokú rokonának sem. Következésképpen nem bizonyítható, hogy Koppány, ha elvette volna az elhunyt fejedelem feleségét, Saroltot, vérfertőzést követett volna el.

Nehezíti a helyzetünket, hogy nem ismerjük Koppány keresztény nevét, és a róla kialakult kép a ma ismert formájában mintegy három évszázaddal halála után rögzült. Ennél fogva legendákból vagy lappangva terjedő családtörténetekből kell kihámozni a legvalószínűbbet.

Számunkra két történelmi tény nyújt fogódzót: az egyik Koppány őseinek erdélyi vonatkozásai, a másik a Kussaly Jakcsy család története.

A történészek egyetértenek abban, hogy Koppány ősei Erdélyből (Biharból) kerültek a Dunántúlra és – valószínűleg Géza fejedelemmel kötött egyezség nyomán – foglalták el a Balatontól délre eső területet. Koppány legyőzése és halála után családjának egy része rabszolgasorba került, vagyonaikat elvesztették.

De azok, akik közvetlenül nem vettek részt a hatalmi harcban, mint Koppány nemzetségbeliek (vö. de genere Koppan) különösebb megtorlás nélkül élhették életüket. Nincs adat arra, hogy Szent István bosszúhadjáratot indított volna ez utóbiak ellen.

Koppány rokonainak Mendével összefüggő legendája két ellentétes mozzanattal is megerősíthető: egyrészt a Koppány ellen vonuló hadsereg bajor vezérének, Vencellinnek a családfája révén, másrészt a zerindeken keresztül.

Az oklevelek tanúsága szerint Mendét a XV. században a kun főúri származással büszkélkedő Nyársapáti család birtokolta. Nyársapáti György lánya, Klára Kussaly Jakcsy János-hoz ment férjhez. A Kussaly Jakcsy család a Gutkeled család rokonságának, a Gutkeled család pedig – egy 1326-ban kelt oklevél szerint – a bajor Vencellin család leszármazottjának tartotta magát.

Ami az ellenkező pólust illeti: Koppány apját Tar Zerindnek (Kopasz Zerindnek) hívták. A Zerindek nemcsak Biharban, hanem a később létrehozott Zaránd vármegyében is meghatározó szerepet játszottak. Több helység és a vármegye névadójának számítottak. (Zaránd vármegye névadójának például Koppány apját tartják. Nevének írásos változatai: Zyrind ~ Zirind ~ Zerind ~ Zerénd ~ Zaránd.)

A zerindi származási vonal tagjai pedig 1326-tól Mende birtokosai között is feltűntek (vö. zerindi Salánk fia Buda).

Nem sokkal egyszerűbb a helyzet Toldi Miklós leszármazottai esetében sem. Itt is a rokon kapcsolatnak és a családi kapcsolatnak köszönhető, hogy egyáltalán tudunk a család mendei vonatkozásairól.

Bár nem állapítható meg pontosan, hogy mikor és hogyan került a falu a Toldiak birtokába, mégis okkal feltételezzük, hogy azt követően, hogy a király 1561-ben hősiességük elismeréseként Mátyus Demeter és Pécely László nemeseknek adományozta.

Nem egyértelmű az sem, hogy melyik Toldi-ág szerezte meg Mendét. A XIV–XVI. században ugyanis több águk élt Magyarországon (erdélyi, nógrádi stb. ág).

A török megszállás idején a Toldiak [Tholdiak, Tholdyak] valamennyi ágát jelentős vagyoni károk érték, amiket a

Hogy ki volt Dorogfi Tamás? A családfakutatók szerint Dorogffy Tamás a nógrádi ágba nősült, mégpedig Tholdy Tamás unokájának, Keresztúry Annának lett a második férje.

A rendelkezésre álló adatok szerint tehát minden bizonnyal a nógrádi rokonság részéről történt az ügylet megtámadása, és Dorogfiék az erdélyiek adásvétele ellen nyújtották be tiltakozásukat. E vélekedést támasztja alá, hogy a szalontai Tholdi Mihály 1570-ben János Zsigmond (II. János király) tanácsosaként dolgozott. Tholdi Mihály fia, István a család összes magyarországi vagyonát elvesztette. Ezután Erdélybe menekült, ahol Báthori Zsigmond jószágokat (birtokokat) adományozott neki.

Mende birtokosaival kapcsolatban okkal valószínűsíthetjük, hogy esetünkben ugyanannak a Toldi Miklósnak a leszármazottairól van szó, aki a XIV. században élt, bihari birtokos nemes volt, pályája pedig nem csupán erejének köszönhetően ívelt felfelé... A király familiárisának számított és több vármegyének lett az ispánja. Ebben az időben alapozta

családi-rokonsági torzszalkodások csak fokoztak. Végül mindannyian kénytelenek voltak több birtokuktól megválni. A fennmaradt jegyzőkönyvi kivonat szerint 1580-ban Dorogfi [Dorogffy] Tamás és rokonai a budai káptalan előtt tiltakoztak, hogy a Toldiak több Nógrád megyei birtok mellett Mende pestmegyei birtokukat is el akarják adni...

meg családja és leszármazottai jövőjét. A történészek sokáig nem foglalkoztak Toldi Miklóssal és családfájával. A személye köré fonódott mondakör, a szájhagyomány, valamint Arany János költeményei ültették ismét a köztudatba és tették nevét halhatatlanná.

Balogh Gábor
kutató

MENDE ANNO

Emlékképek Mende életéből

Továbbra is meg kívánjuk mutatni Mende múltját képekben, ezért kérjük a kedves Lakosokat, hogy akinek olyan képe van, amit érdemes megjelentetni, hozza be nekünk, vagy küldje el a mende@mende.hu címre!

Huszár tisztek 1910

1939

Szomszédok 1959

Huszár csapat 1939.

Mendei huszár 1910-ből

1956-57.

MENDE ANNO

1958-59. 4. osztály

1957-58. 3. osztály

1975-76. 1.b osztály

1976. 05. 01. 1.b osztály

1984. május, üttörő avatás

1982-83. 3. osztály

OTP BANK BOZSIK TORNA

Elérkeztünk a tanév utolsó Grassroots fesztiváljához, mely a Gyömrői Sportpályán került megrendezésre.

A falusi óvoda 9 a pusztaszentistváni óvoda szintén 9 gyermekkel vett részt a rendezvényen. A gyerekek 8 helyszínen

50 percen keresztül különböző gyakorlatokat végeztek, melyeket nagyon élveztek. A pusztaszentistváni ovisoknak a torna végeztével, a nap a Mendei Sportpályán folytatódott. Egy különleges élményben lehetett részünk.

A mendei felnőtt focisták bevonták a gyerekeket a bemelegítésbe, utána pedig a gyerekek kísérték be a játékosokat a pályára. Izgalommal nézték a meccset és saját szurkolói versükkel buzdították a csapatot. Az eseményen készült képekkel pályázni szeretnénk a legjobb szurkolói címért.

Ezúton is szeretném megköszönni a focistáinknak az együttműködést, felejthetetlen élményben részesítették a gyerekeket. Hajrá Mende!

Mikulik-Dörgő Fruzsina
csoportvezető

BRONZ CIPŐ A LÁTHATÁRON!

A felnőtt csapatban kiemelkedő teljesítmény nyújtó Tremmel Dezső, a tavaszi idény első öt mérkőzés alatt, 9 gólt rámolt be az ellenfelek kapujába, ezzel 8 ponthoz juttatta csapatát és elérte a góllövőlista 4. helyét, összesen 17 góllal, 4 találatra lemaradva a dobogós helyezéstől.

Folyamatosan javuló csapatteljesítmény! A 2014-ben megalakult, idén második szezonját játszó Mendei LSE öregfiúk csapata, a könnyűnek semmiképpen sem mondható bajnokságban, ahol sok megyei első osztályú és néha NB III. osztályú játékosokat is szerepeltető csapatok ellen, a tavalyi utolsó helyezés után, idén a középmezőnybe küzdötte fel magát.

Gér Viktor

Forduló	Dátum	Mérkőzés	Időpont
17.	2016. 03. 06.	Üllő SE II. - Mendei LSE	14:30
18.	2016. 03. 13.	Mendei LSE - Szada SE	14:30
19.	2016. 03. 20.	SK Tóalmás - Mendei LSE	15:00
20.	2016. 03. 27.	Mendei LSE - Kerepesi SBE	15:00
21.	2016. 04. 03.	Galgamácsa ÉESK - Mendei LSE	15:30
22.	2016. 04. 10.	Mendei LSE - Galgahévíz SK	15:30
23.	2016. 04. 16.	Gödöllői SK II. - Mendei LSE	16:00
24.	2016. 04. 24.	Mendei LSE - Süllyás KSKII.	16:00
25.	2016. 04. 30.	Vácszentlászló SE - Mendei LSE	16:30
16.	2016. 05. 03.	Mendei LSE - Szentmártonkáta	17:00
26.	2016. 05. 08.	Mendei LSE - Örbottyán Kse	16:30
27.	2016. 05. 15.	Mogyoród KSK - Mendei Lse	16:30
28.	2016. 05. 22.	Mendei LSE - Pestszentlőrinc	17:00
29.	2016. 05. 29.	Mendei LSE - Isaszegi SE II.	17:00
30.	2016. 06. 04.	Úri KSK - Mendei LSE	17:00

forduló	Dátum	időpont	Hazai	Vendégt
12.			Mendei LSE	Szabadnapos
13.	2016. 03. 29	18:00	Üllő SE	Mendei LSE
14.	2016. 04. 04	17:00	Fóti SE	Mendei LSE
15.	2016. 04. 08	17:00	Mendei LSE	Gödi SE
16.	2016. 04. 18	17:30	Csömör KSK	Mendei LSE
17.	2016. 04. 22	17:30	Mendei LSE	Péceli SSE
18.	2016. 05. 02	18:00	Kistarcsai VSC II.	Mendei LSE
19.	2016. 05. 06	18:00	Mendei LSE	Dunakeszi Kinizsi USE
20.	2016. 05. 17	18:00	Maglódi TC	• Mendei LSE
21.	2016. 05. 20	18:00	Mendei LSE	• Kisalag
22.	2016. 05. 30	18:00	UFC Gyömrő	• Mendei LSE

HAJRÁ MENDE!

Női fitness klub a szabadidőközpontban

Kedden: Step aerobic **18⁰⁰-19⁰⁰ óráig**

Csütörtök: Kímélő torna **8⁰⁰-19⁰⁰ óráig**

A tornát hátfájósok, ülőmunkát végzők,
bárki, korhatár nélkül végezheti.

Labdával, széken megmozgatjuk a hátat, vállat és
karokat, mindenki képességei és teherbírása szerint.

Péntek: Zumba

18⁰⁰-19⁰⁰ óráig

Érdeklődni lehet

a 06-20/981-8299-es számon.

Felszerelés: polifóm, súlyzók, törölköző, víz

Mindenkit várok szeretettel!

Díja: 600 Ft/alkalom

A Föld napja (április 22.) alkalmából különféle eseményeket rendeznek világszerte, melyekkel felhívják a figyelmet a Föld természeti környezetének megóvására. Az eseményeket az Earth Day Network koordinálja.

A napot 175 országban tartják, Magyarországon 1990 óta rendezik meg. 2009-ben Evo Morales bolíviai elnök kezdeményezésére az ENSZ április 22-ét a „Földanya Nemzetközi Napjává” nyilvánította.

A Föld napja mozgalom egyik jelmondata: „Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot?”

Mendén ezen a napon a központi óvodában faültetésre kerül sor.

Juhász Sándorné
intézményvezető
forrás: wikipedia

Mende Község Önkormányzata 2016-ban ismét csatlakozik az országos TE SZEDD mozgalomhoz, amelynek keretében településünkön 2016. április 28-án (csütörtök) és 2016. április 30-án (szombat) szemétszedésre kerül sor.

Az első napon a település közterületén kívül a „Dolina” feletti kiserdő megtisztítása a cél, míg szombaton a Dózsa György – Honvéd út mögötti személerakó hely megtisztítását, valamint

Pusztaszentistvánon a Tél utca mögötti kiserdő tisztítását szeretnénk megvalósítani.

Csütörtökön a találkozási pont a Polgármesteri hivatal udvara 8⁰⁰ óra, míg szombaton a Dózsa utca végi buszfordulónál, illetve a Pusztaszentistváni buszvégállomásnál 9⁰⁰-ra, várunk mindenkit.

Dr. Mona Gyula
címetes főjegyző

TAVASZI FINOMSÁGOK

Erdei gombaleves fokhagymás krutonnal

Hozzávalók:

- 1 kg erdei gomba
- 1 nagy fej hagyma
- só, bors
- zöldpetrezselyem, lestyán
- ételízesítő, vagy 2 db leveskocka
- 2 dl tejszín
- 1 nagy szelet kenyér
- 1 gerezd fokhagyma

Így készítjük:

A hagymát apróra vágjuk és kevés olajon üvegesre pároljuk. A gombákat megtisztítjuk, felszeleteljük és a hagymára dobjuk. Sóval, borssal, zöldpetrezselyemmel, lestyánnal és ízlés szerint leveskockával ízesítjük. Felöntjük annyi vízzel amennyi épp ellepi és a gombaszeletek megpuhulásáig főzzük. Botmixerrel

pürésítjük, majd víz hozzáadásával beállítjuk a sűrűségét. Hozzáadjuk a tejszínt és még egyszer az egészet összeforraljuk. A krutonhoz egy serpenyőben kevés olajat hevítünk, belereszelünk 1 gerezd fokhagymát, majd a kenyérszelet mindkét oldalát megpirítjuk benne, végül a kenyérszeletet háromszögekre vágjuk, ezzel tálaljuk a gombalevest.

Ropogós csirkecombok rakott-burgonya ágyon

Hozzávalók:

- 4 db egész csirkecomb
- só
- bors
- bazsalikom
- rétesliszt a megforgatáshoz
- 1 kg burgonya
- 4 db paradicsom
- 2 db paprika
- kis darabka vaj

Így készítjük:

A csirkecombokat sóval, borssal, bazsalikkal fűszerezzük. Egy magas falú tepsit vékonyan kikenünk vajjal, majd belekarikázzuk a burgonya felét, erre jön a paradicsom és a paprika felkarikázva, majd a maradék burgonya. Közben a burgonyát sózzuk. Mirelít, vagy konzerv paradicsommal is elkészíthető.

A befűszerezett csirkecombokat réteslisztben megforgatjuk, ettől lesz a bőre finom ropogós, majd a burgonya tetejére a tepsi-be fektetjük, minden csirkecombra teszünk egy kis darabka vaját.

A vaj íze rengeteg pluszt hozzászerez az ételhez.

A tepsi alufóliával lefedjük és a húsok megpuhulásáig így pároljuk, majd a fóliát levéve ropogósra sütjük. www.eletfuszeri.hu

Jó étvágyat!

REJTVÉNY GYERMEKEKNEK

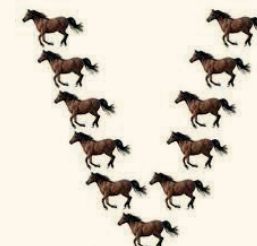
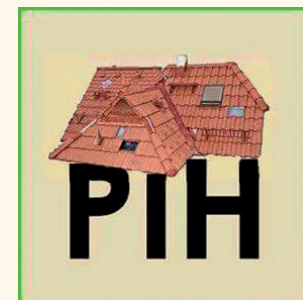
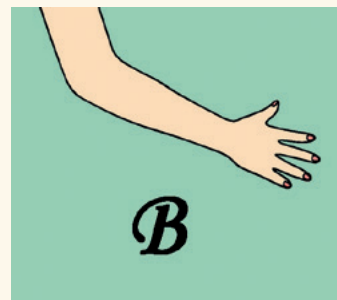

Előző számunk rejtvényének helyes megfejtése: **ellenszegül, hallótávolság, a megszokás hatalma, hatékony és karikatúra** volt. Gratulálunk a szerencsés nyerteseknek, akik 1-1 szabadon választott 32 cm-es pizzát nyertek a Rizzo Gastro Bar-ból: Laukó Luca, Bibecsi Sára, Dékány Boglárka

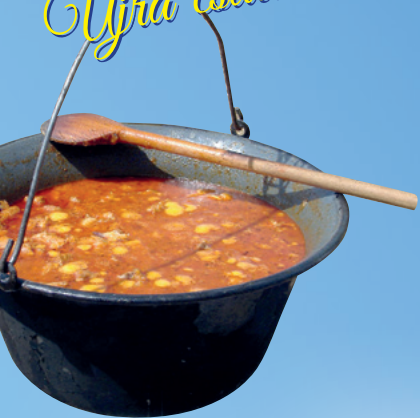
MICIMACKÓ JÁTSZÓHÁZ

Új feladványunkhoz jó időtöltést kívánunk, a nyeremény ismét 1-1 szabadon választott 32 cm-es pizza lesz a Rizzo Gastro Bar-ból! A megfejtéseket április 30-ig kérjük a mende@mende.hu címre elküldeni, a nyerteseket e-mail-ben értesítjük 5 napon belül!

A képrejtvények egy-egy kifejezést rejtenek!

2016. május 21. Újra családi- és gyermeknap a Kattlanban!

10⁰⁰-15³⁰

FŐZŐVERSENY

„Mende legjobb szakácsa” cím elnyeréséért.
Nevezni a Mendei Polgármesteri Hivatalban,
a mende@mende.hu e-mail címen, vagy a helyszínen lehet.

14⁰⁰-14³⁰

Mesevár Óvoda gyermekeinek fellépése

14⁴⁵-15⁴⁵

Mendei Géza Fejedelem Általános Iskola tanulóinak fellépése

15³⁰-16⁰⁰

Főzőverseny eredményhirdetése

16⁰⁰-16³⁰

Mendei Táncsoport bemutatója

16³⁰-16⁴⁵

ZUMBA Ilkával

17⁰⁰-17³⁰

SDC Starlight Dance Company bemutatja

18⁰⁰-19⁰⁰

BABTÁRSULAT előadása

19³⁰-21⁰⁰

„3 kívánság” című népmese feldolgozása óriásbábok segítségével

21⁰⁰-tól

Bluesjárat koncert

Disco hajnalig Dj Dóczi Pistivel

11⁰⁰-tól-18⁰⁰-ig

Folyamatos gyerekprogramok felügyelettel

NÉPIJÁTEKOK, amit már ismerünk a szüretiről

BABTÁRSULAT 5 helyszínen szórakoztatja a kicsiket és nagyokat

Ugrálóvár, arcfestés, csillámtetoválás, kézműveskedés, bölszi-hempergő, sütisátor, lángossütés,
lufihajtogatás, palacsinta, görhőny, varrogató, boxbemutatók, birkanyírás és kosárfonás

BELEPŐDÍJ NINCS!

www.mende.hu • www.babtarsulat.hu • www.bluesjarat.ucoz.hu

**A rendezvényre különbusz indul 13⁰⁰-kor Pusztaszentistván-Játszótérrel, 13²⁰-kor Dózsa György út végéről
este pedig vissza 19³⁰-kor a volt Kásavölgyi óvoda elől.**